

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Institutiones Canonicae Sive Ius Ecclesiasticvm

Wiestner, Jacob

Monachii, 1706

VI. De Poena Degradationis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62649](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62649)

Gonzalez in §. cit. n. 1. ob tale aliquod crimen depositorum restitutionem, sede vacante, Capitulo adstruens, cum est. Panormit. n. 17.

Neque obstat; quod depositus sit infamis, can. Infames 17. ibi, Pro sceleribus suis ab Ecclesia depulsos, 6. q. 1. clericos autem infamia notatos famæ restituere solus Papa, non etiam Episcopus possit, arg. c. Cum te 23. de Sent. & re judic. & l. 1. §. 10. ff. de Postul. Verum, quia his textibus Principi directa solùm famæ restitutio reservatur; ea autem, quæ indirectè & per consequentiam quandam fit, §. cit. V. Pro qua. Prætori permittitur, clericum propter ejusmodi adulterium depositum pristino gradui & famæ restituere Episcopus, licet nequeat directè, indirectè tamen valebit, in casu à Jure concessio dispensandò in sententia, ex qua infamia est orta, ut in §. De adulteris cit. notat Panormit. n. 15. Quando autem hæc orta est ex facto seu crimine clerici, istò per pœnitentiam delictò, tollitur etiam ipsa, juxta dicta n. 64. ut non impediatur ab Episcopo faciendam restitutionem.

75. Crimina perpetuæ depositionis pœnæ Jure obnoxia à sacrorum Canonum Interpp. & DD. aliis permulta recensentur. Mihi cum Panormit. inc. At si clerici cit. à n. 33. Laiman. Lib. 1. tract. 5. p. 3. cap. 5. n. 2. & Palao Tract. 29. disp. 4. p. ult. n. 4. statuendum videtur discrimen inter tempora; quantumvis enim priscorum canonum priscis ac severioris disciplinæ moribus accommodatus rigor homicidium, furtum, perjurium, adulterium & his majora quævis: imò & minora crimina, arg. §. De adulteris cit. depositionis pœnâ vindicant: nostrò tamen, eoque non optimò ævò eâ animadverti in clericos non solet, nisi rei sint criminum valde enormium sive salium, quæ non

solùm naturâ & objectò, sed circumstantiis quoque & adjunctis qualitatibus ponderatis publicè valdè scandalosa & atrocita præsenti judicis arbitriò reputantur, ut vg. homicidium voluntarium ac præmeditatum, adulterium vel stuprum violentum, furtum sacrilegum rei prætiolæ, notoriæ, & insuper habitis monitionibus, continuatæ fornicationes, ut colligitur ex c. Si autem 6. de Cohabit. cler. & mul. Trident. Sess. 22. de Observand. in celebr. Miss. & Sess. 25. cap. 14. de Reformat.

ARTICULUS VI.

De Pœna Degradationis.

SUMMARIUM.

76. Ista clericus privatur ipsò statu clericali:
 77. Vel solùm verbaliter sive per solennem sententiam:
 78. Quâ ille à Papa vel proprio Episcopo,
 79. Aliis Episcopis & viris Ecclesiasticis presentibus,
 80. Votumque decisivum habentibus,
 81. Et unanimiter consentientibus, statim illò dejicitur.
 82. Vel etiam realiter sive per sententiam solemnem executionem:
 83. Quâ peractâ, clericus curiæ Seculari relinquatur,
 84. Cum intercessione pro eo, ad Ecclesiasticam mansuetudinem ostendendam potius,
 85. Quam ad irregularitatem evitandam, interpositâ.
 86. De Jure degradantur soli clerici incorrigibiles,
- D d a

§7. Etiam

87. Etiam rei criminum enormium:
 88. Nisi his degradatio imposta sit à Jure,
 89. Varia crimina ei specialiter subiciente:
 90. Vel curiarum Ecclesiasticarum praxi sit introducra.
 91. De degradationis actu & justitia cognoscere nequit iudex Secularis.
 92. Novum tamen processum formare potest super crimine:
 93. Nisi hoc Fori merè Ecclesiastici sit.
 94. Clericum sibi traditum torquens excommunicationem non incurrit.
 95. Degradatus ad horas canonicas &c. tenetur.
 96. Et, si iuste, à solo Papa:
 97. Si iniuste degradatus sit, etiam ab Episcopo restituitur.

sol^o potest in Religiosos exemptos, ut colligitur ex *Compend. Privileg. S. I. V. Prælati*, §. 3. Navarrus *Lib. 3. Consil. 58. n. 3.* In clericos inferiores à proprio Episcopo confirmato, etiam nondum consecrato: uti &c. Sede vacante, à Capitulo; quia non est actus Ordinis, sed jurisdictionis, ut colligitur ex Trident. *Sess. 13. cap. 4. de Reformat.* Sede vacante, penes Capitulum residentis, *c. Hic qua 11. c. Cum olim 14. de Major. & Obed.* Suarez *disp. 30. cit. f. 1. n. 18. & Palao n. 7. cit.*

Ferri autem ab Episcopo, vel ex ipso, aut Capituli speciali commissione à Vicario generali, aut ab alio, de Jure presentibus in condemnatione clerici in minoribus constituti aliquibus de clero, qui Capitulum repræsentent, *can. Episcopus, 15. q. 7. Glossa in c. Degradatio cit. V. Præsentia*: si Diaconus aut Subdiaconus, tribus; si Presbyter condemnandus sit, assistentibus sex aliis Episcopis vel Abbatibus, aut Prælati usum mitræ & baculi habentibus, aliisve in Ecclesiastica dignitate constitutis & ætate gravibus Jurisque peritis viris, *can. Felix 4. & can. Si autem 5. q. cit. junctò c. 1. de Heret. in 6. & Trident. cap. 4. cit. 80.* quibus in tali judicio non Consultivum duntaxat, sed Decisivum suffragium, sicut ante *c. Non potest 3. de Sent. & re judic.* ubi eos iudices fuisse, Glossa observat: sic post Concilium hoc competere, ex communi DD. sententia docent *cit.* Suarez *n. 20. & Barbosa de Offic. & potest. Episc. alleg. 110. n. 26.* Unde

Magni momenti & in praxi utile dubium oritur de numero suffragiorum, quibus hujusmodi degradatio est decernenda. Et in minores quidem clericos eam per majora legitime decerni, satis receptum apud DD. & ratio est; quia generaliter, quod à majori parte fit, ab omnibus factum censetur: nisi specialiter numerus

76. **P**ostremò Degradatio: quæ clericus ob criminis atrocitatem vel incorrigibilitatem Ordine, officio, beneficio & statu clericali solenniter & authenticè privatur; ut transeat in potestatem secularem: & ab ista instar laici incarcerationi, condemnationi ac poenitentiæ, secundum leges Civiles possit; quantumvis eum solummodo verbaliter degradatum percussio incidat in excommunicationem *can. Si quis suadente, 17. q. 4. Glossa in c. Degradatio 2. V. Privilegiò, in 6. Panormit. in c. Ad abolendam 9. de Heretic. n. 11. & Barbosa in c. Degradatio cit. n. 9.*

77. Est Degradatio alia Verbalis, alia Realis. Verbalis sive, ut etiã nuncupatur, Sententialis est, quæ ejusmodi privationis sententia authentica solenniter promulgatur in Episcopum à Papa, *can. Accusatus 5. can. Quamvis 6. Sc. 3. q. 6.* qui etiam (seclusò privilegio vel consuetudine, id permittente propriis Prælati Regularibus) hujusmodi sententiam ferre

numerus major, vel unanims omnium consensus Jure exigatur, c. 1. de *lit. que à majori & l. Quod major* 19. ff. ad *Municipal.* Panormit. in c. *Non potest cit.* n. 14. Felinus in c. *cit.* n. 5. & Barbofa *Alleg.* cit. n. 29.

Non majorem numerum ad ejusmodi sententiam in clericum in sacris constitutum & Episcopo inferiorem ferendam requiri, cum Glossa in c. *cit.* sustinet Sylvester V. *Degradatio* n. 1. & 3. ob eandem rationem: cui accedit; quòd, cum *can. Si quis Episcopus* 6. q. 4. adversus Episcopos unanims judicantium consensus exigatur, satis infinuatur, eandem concordiam non exigi ad condemnandos clericos iis inferiores.

Sed verius ad istorum quoque condemnationem majoris partis non sufficere, sed maximum omnium suffragantium consensum requiri, cum *cit.* Felino & Panormit. n. 16. docent Maranta de *Ordin. judic.* p. 4. dist. 11. à n. 71. & Barbofa l. *cit.* n. 28. quòd c. *Non potest cit.* ubi de depositione clerici à gradu Sacerdotali agitur, disertè requiratur sacerdotum sententia concors: quòd verbò, saltem cum agitur de pœna, significari videtur judicium, quò sententia non à majori duntaxat parte, sed, nemine discrepante, fertur, *arg. c. In causis* 30. de *Elect.* ubi *Factum concorditer* opponitur *Facto à majori parte.* Unde vim non habet argumentum, à contrario ductum ex *can. Si quis cit.* cum; quòd istò illati contrarium Jure satis sit expressum; tum verò; quòd versemur in materia pœnali, in qua ejusmodi argumento locus non est, per tradita à Barbofa *Commun. Juris argument.* Loco 27. n. 39.

82. Realis sive actualis &, ut à Tridentino *cit.* cap. 4. nuncupatur Solennis Degradatio est, quâ ita latam sententiam in Ecclesia vel alio loco sacro pro-

prius, vel ex ejus cõmissione aliis Episcopus consecratus, aliis Episcopis vel Abbatibus assistentibus, exequitur, adhibita certorum rituum Ecclesiasticorum solennitate, c. *Degradatio cit.* & in Pontificali Romano præscriptâ. Primò enim degradandus sacris vestibus aliisque in Ordinum collatione adhiberi solitis, perinde ut, si celebrare vel alium sui Ordinis actum proprium exercere vellet, ornatus adducitur ad Episcopum: à quo, præsentè judice Seculari, ei singula Ordinum insignia ab eo, quod in ordinatione ultimò locò traditum est, usque ad id, quod cum prima tonsura accepit, auferuntur, & raditur caput; ut nullum appareat vestigium clericatûs. Secundò, dum hæc peraguntur, profert Episcopus verba significantia ablationem Ordinum clericalium, vg. dum auferit insignia sacerdotalia, *Auferimus tibi vestem sacerdotalem & honore sacerdotali privamus &c.* tandèmq; dicit, *Authoritatem Dei omnipotentis Patris & Filii & Spiritûs sancti & nostrâ tibi auferimus habitum clericalem & deponimus, degradamus, spoliamus & exuimus te omni ordine, beneficio & privilegio clericali.* Tertio, sic degradatus traditur curiæ Seculari: apud quam tamen Ecclesiasticus efficaciter, hoc est, seriò & ex animo intercedit; ut citra mortis periculum sententiam circa eum moderari velit; ne ejus necem expetere & procurare videatur, c. *Novimus* 27. de *V. S.* Panormit. in c. *Cum non ab homine* 10. de *Judiciis* n. 26. Laiman, *cap. 5. cit. n. 5.* & Barbofa in c. *cit.* n. 3. Unde

84. Dubium oritur primò, an hæc pro degradato intercessio necessaria sit ad evitandam irregularitatem. Eam necessariam, asserunt Covarruv. p. 2. in *Clement.* Si furiosus, §. 5. n. 6. Oliva p. 2. de *Foro Eccles.* q. 11. n. 37. & communis DD.
D d d 2 senten-

sententia, teste Palao *Traet. 29. disp. 6. p. 14. §. 1. n. 1.* quod traditio illa ad personam degradatam apprehensionem & ipsam condemnationem ad mortem, in Seculari iudicio secuta, cooperatio quaedam sit: quâ, ne istius mors aut mutilatio intenta videatur, necessaria est intercessio, sicut expressa protestatio ad eam evitandam necessaria est clericis, damni, alicujus maleficii sibi illati, reparationem petentibus in iudicio Seculari, *c. Prælati 2. de Homicid. in 6.*

85. Sed verisimilius iudicem, intercessionem illam in degradati traditione omitentem, absolvunt alii: in quorum Opinionem propendet Suarez *Disp. 47. de Censur. l. 1. n. 12.* Ratio, quæ hanc mihi persuadet, est partim; quod iudex Ecclesiasticus clericum degradatum non tam tradat ad poenam sanguinis, quam eum clericali privilegio exutum & Seculari curiæ subiectum declarat, eaque declaratione factâ, secularis curiæ minister eum apprehendat: partim verò; quod, eam intercessionem ad irregularitatem evitandam necessariò interponendam, neque *c. Novimus cit.* neque ullò aliò canone sit expressum: irregularitas autem non contrahatur, præterquam in casibus Jure expressis, ut Regulae instar tradi & desumi solet ex *c. Is qui 18. pr. de Sent. excom. in 6.* Confirmatur hæc ratio imprimis decisione *c. Episcopus 3. Ne clerici vel monachi in 6.* quâ Bonifacius VIII. Prælatum causam sanguinis particularem, etiam cum expresso mandato, *Ut iustitia debitum exequatur*, delegantem ab irregularitate absolvit, nullâ factâ mentione intercessionis pro delinquente: dummodo non mandet punitio- nem per mortis aut mutilationis supplicium faciendam. Deinde; quia in dubio Juris, an scilicet actu aliquo irregularitas incurratur vel non, ea non contrahi-

centenda est, ex communi sensu DD. id colligentium ex *c. Is qui 18. pr. de Sent. excom. in 6.* juxta dicta *n. 41.* Cum ergò, an ejusmodi intercessionis omissione irregularitas contrahatur, aut secus, Juris dubium sit, à iudice Ecclesiastico, clericum degradatû, illâ non interpositâ, Seculari curiæ tradente, ex perfectæ Lenitatis defectu proveniens irregularitas non contrahetur.

Neque in contrarium facit decisio *c. Prælatus cit.* cum; quia eò relatus à *c. Novimus cit.* casu est diversus: à diversis autem illatio non fit, *l. Inter stipulantem 38. §. 5. ibi, Sed hæc dissimilia sunt. ff. de V. O. præsertim ad inducendam irregularitatem, pr. cit.* tum verò; quia is, de quo *c. Novimus cit.* agitur, similis est casui *c. Episcopus cit.* quò cum ab irregularitate absolvatur, qui causam sanguinis alicui committit, cum mandato, *Ut iustitia debitum exequatur*, ab ea immunis erit, qui Seculari curiæ reum relinquens pro eo solummodo non intercedit.

Dubium secundò est de criminibus, 86, quorum rei clerici degradandi ac tradendi sunt curiæ Seculari. Quod oritur ex *c. Cum non ab homine 10. de Jurejur.* cujus famigerato textu Clemens III. clericum homicidii, perjurii, furti & cujuscunque gravis criminis convictum imprimis deponi; ne Ordinis sui actus exercere valeat: dein excommunicari & contumaciâ crescente, anathematis, hoc est, excommunicationis cum execratione infligendæ mucrone feriri: demum, si in profundum malorum venerit & omnino incorrigibilis appareat, degradari & quòd Ecclesia, quod faciat, ultra non habeat, curiæ Seculari tradi jubet. Quæ Apostolica ordinatio occasionem dedit

Celebri controversiæ & questioni, 87, an ergo

In ergo clericus parricidii, homicidii infidiosi, proditorii aut sacrilegi, combustionis Ecclesiae, aut alterius valde enormis aut atrocissimi criminis reus non statim & dictis poenarum gradibus non obfervatis, Seculari Curiae tradi possit? Et Anchoranus quidem in *c. cit. à n. 10. Panormit. in c. At si clericus q. de Judiciis, n. 39. Decius inc. cit. n. 251. Alciatus in c. Cum non ab homine cit. n. 22. & alii relati à Fatiniaco Prax. Criminal. q. 8. n. 81. eum, incorrigibilitate non expectatâ, tradi statim posse, docent & *c. cit.* textum de homicidio & furto simplici: non de qualificato, aut aliis criminibus valde enormibus exaudiunt.*

Moventur imprimis textibus *can. Sunt quadam, 23. q. 5. c. 1. de Homicid. & c. Novimus 27. de V. S.* qui tamen omnes rectè ponderati pro ipsis non militant; quia primò *can. Sunt quadam cit.* disertè asseritur, esse quadam crimina, quæ potius per mundi iudices, quàm Antistites ac Rectores Ecclesiarum vindicentur: eoque sermo non est de Clericis, sed de laicis, Episcopum, presbyterum vel diaconum interficientibus: qui, licet poenis in foro etiam Ecclesiastico obnoxii sint, relictus tamen à Seculari potestate coercentur, ut in *c. Cum non ab homine cit.* notat Fagnanus *n. 55. & cit. Oliva q. 12. n. 4. Minus urget c. 1. cit.* quia ejus textus ad eò anceps est; ut propter expositionum nimiam varietatem ad decisionem & controversarum quaestionum resolutionem in foro & scholis non valeat allegari, ut ex recepta Bartoli doctrina monui *Tit. 12. n. 93.* Non plus pro ipsis faciunt *c. Novimus cit.* verba, *Clericus, qui propter hoc, falsationis literarum Apostolicarum, vel aliud flagitium damnosum fuerit degradandus;* quia iis denotatur crimen aliud, cui degradatio Jure specialiter imposita est; cum enim dictio *Aliud* plerumque re-

petitiva similium sit, secundum Glossam in *l. Si fugitivi 3. V. Alia poena, C. de Servia fugit. c. cit.* verbis, aliud flagitium intelligitur, simile ejusmodi falsationi, ac proinde degradationi obnoxium ex Juris dispositione, *cit. Fagnanus n. 50. & Olivæ num. 4.*

Deinde ratione, quia poenæ commensurari debent delictis; ut, quæ graviora sunt, coercitione & poenâ graviore vindicentur, *can. Non asseramus, 24. q. 1. c. & s. fin. de Excess. Prælat.* quod non fieret, si in homicidio infidioso & aliis atrocissimis criminibus idem poenarum Ordo, qui in furto & homicidio simplici observaretur. Accedit; quòd pro excessivis ejusmodi delictis Ecclesia non habeat poenam condignam; ut clericos de iis confessos & convictos de gradu dejici & Seculari Curiae statim tradi, Justitiâ exigente, sit necesse. Sed rationis quoque istius exigua vis est; quia poena etiam ejusmodi delictis proportionata Ecclesiae non deest; cum, licet non inferatur mors, ærumnoso tamen & perpetui carceris, irremium & similes poenæ exasperari ita valeant; ut gravius delinquens severius pro criminis modo ac meritis coercetur, eique statim mori, quàm diu sine ulla salutis spe affligi, tolerabilis foret, *c. Felicitas 5. V. Si quis verò, in 6.*

Demum argumentò ductò à minori ad majus; si enim falsi criminis, circa literas Apostolicas commissi reus, incorrigibilitate non expectatâ, degradatus Curiae Seculari statim traditur, *c. Novimus cit.* huic quoque ita tradendi erunt clerici, qui parricidii, homicidii sacrilegi vel atrociori crimine tenentur; quia exceptio casus, exceptis similes, comprehendit, Glossa in *l. 1. V. Judicata, C. de Condit. indebit.* Sed argumento huic locus non est in poenis; quæ ad casus, expressis similes & ad majores etiam, propter identitatem

titatem & majoritatem etiam rationis non porriguntur, *arg. Reg. Factum 155. §. 2. ff. & Reg. In poena 49. in 6. Ubi Glossa, Ant. de Butrio in c. fm. de Consuet. à n. 55. Castro de Lege Panali, Lib. 1. cap. 7. docum. 3. & Suarez Lib. 6. de LL. cap. 3. num. 5.*

§8. Quare frequentiori DD: calculò receptum & Juri magis consentaneum est, ad actualem clerici cujuscunque criminis rei degradationem & traditionem illam, extra casus specialiter exceptos, non procedendum, nisi incorrigibilis sit, ut cum Hostiensis in c. 1. de Homicid. n. 2. Aretino in c. Cum non ab homine cit. à n. 51. & Beroio in c. At si clerici cit. n. 181. V. Mibi autem, tradunt Placha Epitom. delict. Lib. 1. cap. 22. n. 43. Covarruvias Lib. 2. Var. cap. 20. n. 7. Farinac. Prax. Criminal. q. 8. n. 81. Fagnanus in c. Cum non ab homine cit. n. 6. Pignatell. Tom. 7. consult. 33. à n. 25. & alii, suam hanc doctrinam desumentes ex rescripto Clementis, c. cit. generaliter statuentis, pro quibuscunque delictis clericos Seculari curiæ tum demum tradendos, cum Ecclesia amplius non habet, quod faciat ad eorum correctionem: ex c. Clerici 4. de Excess. Pralat. & c. Tua 6. hæc Rubr. quorù textuum priori de Sodomia gravissimo crimine convicti: posteriori in latrocinis aliisque magnis sceleribus deprehensi deponuntur & ad agendam poenitentiam in arctum Monasterium detruduntur: & demum ex c. Felicit 5. in 6. ubi occisor Cardinalis (etiam clericus, ut ex V. Si qua verò colligitur) in carcerem conjectus eo ultionis rigore haberi, ut contra vitæ subsidium mortis solatium invocet & poenæ vindictæque speculum sit: non degradatus Seculari curiæ tradi jubetur.

§9. Non leve robur eidem sententiæ addunt varii casus à Regula c. Cum non ab homine cit. proditâ excepti, quibus cle-

rici, non expectatâ incorrigibilitatè, statim gradu defecti Seculari curiæ traduntur: & in casibus non exceptis Regula in contrarium firmatur, *arg. l. Quasium 12. §. 43. ff. de Fundo infr. & c. Quoniam 2. de Conjug. leprof. Glossa & Dynus in Rubric. de R. J. in 6. Tales autem casus & crimina excepta sunt, Hæresis & multò magis à Fide Apostasia, saltem cum quis in illam relapsus vel in ea contumax est, c. Ad abolendum 9. de Hæretic. & c. Super eo 4. in 6. Falsatio Litterarum Apostolicarum, c. Ad Falsarium 7. de Crimine falsi & c. Novimus cit. Conspiratio in proprium Episcopum, eive struæ infidiæ, can. Si quis sacerdotum, 11. q. 1. quod tamen crimen Glossa in c. Novimus cit. V. Tradatur, Panormit. in c. At si clerici cit. n. 37. & Sylvester V. Degradatio n. 4. dum in eo incorrigibilitatem exigunt, ad Juris communis Regulam reducunt, ut notat Oliva cit. q. 12. n. 14. Assassinium, c. 1. de Homicid. in 6. ut ibi dictum n. 152. Sodomia frequentata, hoc est, non semel duntaxat, sed sæpius commissa, ex Constit. Pii V. quæ incipit Horrendum edita Cal. Septemb. 1568. Celebratio Missarum & auditio Confessionum Sacramentalium temerè præsumpta ab eo, qui sacrò Presbyteratus Ordine non est initiatus, ex Constit. Clement. VIII. quæ incipit Etsi alicui, edita, 1. Decemb. 1601. Fabricatio & adulteratio monetæ aureæ vel argentæ, ejusve adulteratæ erogatio vel expositio in Regnis, provinciis & civitatibus Italiæ, ex Constit. Urbani VIII. quæ incipit In suprema, edita Idib. Novemb. 1627. Fagnanus l. cit. à n. 68. & ex eo Pirrhing ad Rubric. de Judic. n. 115.*

In Praxi etiam clericos & Religiosos 90, valde enormium, v.g. parentis, fratris, prælati sui, vel alieujus alterius proditoriè, vel per infidias necati, sacrilegæ expilationis

tionis Ecclesie & magis criminum, præfertim iteratorum, reos, incorrigibilitate non expectatâ, degradatos & curiæ Seculari traditos aliquando fuisse, testis est Diaz, Decianus & alii apud Fagnanum n. 31. ex iis varia exempla referentem, qui tamen n. 105. salubriter consulit, ut, cum hujusmodi degradationem ac traditionem à clerico perpetrari criminis enormitas exigere videtur, ad eam, consulto summo Pontifice, procedatur.

91. Dubium tertio est, an iudex Secularis adversus clericum degradatum novum processum formare valeat, aut stare teneatur formatò à curiâ Ecclesiastica. Certum est, eum cognoscere non posse de actu Degradationis, sive de iustitia condemnationis ad degradationem & ipsius actus, quò omni privilegio clericali exutus & traditus est curiæ Seculari; cum enim ejus sententiæ prolatio jurisdictionis spiritualis, & executio Ordinis Episcopalis actus sint, de iis judicialiter cognoscere non poterit iudex Secularis, c. *Decernimus* 2. c. *Quanto* 3. de *Judiciis* c. *Si iudex* 12. ibi, Quia de re Ecclesiastica & spirituali est, de *Sent. excom.* in 6.

92. Quare dubium de crimine duntaxat procedit: & multum refert, an id Ecclesiastici aut Mixti fori sit; cum, si mixti fori, sive tale sit, de quo à laico perpetrato cognoscere etiam potest iudex Secularis, ut sunt Assassinium, Sodomia, adulteratio monetæ &c. iudex secularis Ecclesiastici processu stare non teneatur: sed clericum sibi traditum, vel secundum processum Ecclesiastici sibi exhibitum, si cum de crimine confessum de eòve legitime convictum invenerit: vel, novo institutò, de crimine cognoscere, ejusque reum ad penam legibus definitam condemnare valeat, secundum *Novell.* 123. cap. 21. §. *Si verò crimen* Panormit. in c. 1. de *Offic. Ordin.* n. 12. Felinus in c. *Ad abolendam*

9. de *Heretic.* n. 5. Clarus §. *fin.* q. 96. n. 7. Laiman *Lib. 1. tract. 5. p. 3. cap. 5. n. 6.* & Oliva p. 2. cit. q. 13. an. 13. Si verò 93. crimen fori merè Ecclesiastici, sive tale sit, de quo etiam à laico commissò judicialiter cognoscere Secularis iudex non potest, ut sunt hæresis, apostasia, sacrilega celebratio Missæ, auditio confessionis Sacramentalis &c. Ecclesiastici iudicis processu ac sententiâ stare, eamque executioni mandare tenetur, ut in c. *Ad abolendam* cit. notant Panormit. n. 12. Felinus n. 5. Dominic. & Francus in c. *Ut inquisitionis* 18. de *Heretic.* in 6. n. 3. Diaz *Practic.* cap. 141. n. 2. Castro de *Heretic.* punit. cap. 23. cit. Clarus q. 97. n. 7. Laiman cit. n. 6. in fine, Oliva n. 1. & Engel ad *hanc Rubric.* n. 15. id defuentes ex c. *Decernimus*, c. *Quanto*, c. *Si iudex* cit. & c. *Ut inquisitionis* cit. V. *Prohibemus*, ne ipsi iudices Seculares de hoc hæreleos (cum merè sit Ecclesiasticum) quòquomòdo cognoscant. Ratio est; quia hujusmodi crimina, cum Catholicæ fidei & Religioni immediatè adversentur, eorumque judicialis cognitio Juris quæstionem involvat, & ex sacris literis sanctionibusque Canonicis pendeat, jurisdictionem exigunt spirituales & Ecclesiasticas: cujus laici, seclusâ delegatione Apostolicâ, sunt incapaces, c. *cit.*

Quamvis autem iudex Secularis sententiæ ab Ecclesiastico super tali crimine latæ merus executor sit, & de ejus iustitia ac valore judicialiter cognoscere, probationibus receptis, nequeat: casu tamen, quò ejus nullitas vel injustitia esset notoria, eam exequi non teneretur; cum meri executores, licet cognitionem non habeant, sententiam tamen, saltem Capitaalem, cujus nullitas aut injustitia notoria est, executioni mandare nec debeant nec possint, c. *Inter ceteras* 9. de *Sent. & re judic.* ut dictum *Lib. 1. tit. 29. n. 68.*

Dubium

94. Dubium quartò est, an clericus realiter degradatus à Seculari iudice valeat torqueri. Negat hoc, ejusque torturâ & percussione excommunicationem *can. Si quis suadente* 19. q. 4. incurri, cum nonnullis aliis VV. existimat Martha de *Jurisdic. p. 4. casu* 132. n. 1. hanc suam opinionem veram, piam & sacrosanctam vocans n. 5. Rationem ejus reddit; quòd clericus degradatus retineat Ordinis characterem: & si sacerdotiò initiatus aliquando fuit, validè consecret & SS. Christi Corpus ac Sanguinem efficiat, atque ad horas Canonicas maneat obligatus.

Sed hæc ratio levis est; quia, ut cætera, sic etiam Canonis privilegium clerico non competit vi characteris: sed ex Canone sive Jure humano, id personis Ecclesiasticis, etiam nullò ordine initiatis concedente, & valente auferre: & clerico auferri declarante ipsò actu degradationis per verba, *Exuimus te omni privilegio clericali*. Unde ejus degradati percussione & tortura excommunicationem non incurri, vera & certa sententia est *Glossæ fin. in c. Degradatio cit. Franc. ibid. n. 4. Navarri Manual. cap. 27. n. 81. & Suarez Disp. 30. de Censur. s. 2. n. 7.*

95. Neque obstat; quòd maneat obligatio ad horas; quia ab illa, uti etiam ab obligatione voti & matrimonii contrahendi impedimento clericis in majoribus, sicut censurati & irregulares, sic etiam depositi ac degradati non liberantur; ne in odium criminis introducta eorum exauctoratio sive degradatio redundet in eorum favorem, & ex malitia sua commodum reportent, contra Regulam *c. Intelleximus* 7. de *Judicis* & *c. Contingit* 9. de *Dolo*, Sylvester V. *Degradatio*, n. 10. Covarruvias in *c. Alma*. p. 1. §. 3. n. 8. cit. Suarez n. 2. & Oliva q. 11. n. 32.

Quin etiam, Sylvester n. 8. existimat, à clerico, si post verbalem depositionem incorrigibilis sit, Canonis privilegium abs-

que alia declaratione amitti: idque desumit ex *c. Cùm non ab homine cit.* Sed male; cùm contrarium planè liqueat ex ejus textu, exigente; ut depositus, si incorrigibilis appareat, excommunicationis, ac dein anathematis, sive solennis execrationis mucrone feriat: & demum, si ne sic quidem resipiscat, omni privilegio per sententiam nudatus relinquatur curia Seculari; ut agèd in eum etiam incorrigibilem ante ejusmodi sententiam violentas manus injiciens excommunicationem *can. Si quis suadente*, 17. q. 4. incurrat.

Dubium quintò est de clericis realiter degradati restitutione: in quo multum refert, an degradatus sit justè vel injustè; cùm degradatus justè vel in pristinum gradum restitui hodie vix unquam soleat: & valeat à solo Papa; quia degradatio ex sua institutione & quasi natura perpetua & Jure Ordinario irremissibilis est, *can. & can. Qui semel* 2. dist. 50. Suarez *Disp. 30. s. 2. n. 10.* Bonacina *disp. 4. p. Unic. n. 1.* & Barbosa de *Offic. Episc. alleg. 110. n. 32.* Injustè autem degradati restitutio etiam ab Episcopo fieri queat ac debeat, si sententiam in eum non auditum, vel non confessum, vel non legitime convictum, vel ex testium depositionibus aut instrumentis falsis latam, probetur, secundum decretum Concil. Tolet. IV. *can. Episcopus*, 11. q. 1. relatum; assistentibus tamen, si fieri queat, aliis Episcopis, Prælati, & viris in dignitate constitutis: qui suffragiis suis ad degradationis sententiam sunt cooperati, ut non obscure insinuatur *can. cit.* & adhibitâ solennitate ibidem præscriptâ, scilicet traditione rerum seu instrumentorum ac vestium, quæ in clericorum ordinatione adhiberi solent, ut ad pristinum gradum eâ, quâ dejectus est, viâ revertatur, *Panormit. in c. At si clerici* 4. §. *De adulteris* n. 14. Suarez *cit.*, n. 10. & Bonacina n. 20.